

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่องการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนน้ำดื่มชุมชนบ้านสันดอนแก้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์หลักคือ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน “น้ำดื่มชุมชนบ้านสันดอนแก้ว” แบบมีส่วนร่วม ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ที่มีการลงพื้นที่เก็บข้อมูลและการจัดเวทีเสวนา การสังเกตการณ์ และการแสดงความคิดเห็นในการหาทางแก้ปัญหา โดยการระดมความคิดเห็น โดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาบริบทชุมชน บริบทกลุ่ม จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ SWOT เพื่อหาแนวทางและข้อตกลงร่วมกันในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ภายได้แผนการดำเนินการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นขั้นตอน กลุ่มประชากรประกอบด้วยทีมงานบริหาร และทีมที่ปรึกษาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนน้ำดื่มบ้านสันดอนแก้วจำนวน 15 คน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชน น้ำดื่มชุมชนบ้านสันดอนแก้ว มีวัตถุประสงค์หลัก คือ ให้ชาวบ้านในชุมชนได้บริโภคน้ำดื่มที่สะอาด มีคุณภาพ ในราคาที่ประหยัด ทางกลุ่มมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ น้ำดื่มที่ผลิตจากโรงงานน้ำดื่มชุมชน จะให้ความสำคัญกับการให้บริการแก่คนในพื้นที่เป็นหลัก โดยผลิตน้ำดื่มสองประเภทคือ ลังแบบฝาเกลียว 20 ขวด และแบบถังขนาด 20 ลิตร จำหน่ายในราคาดังละ 15 บาท และถังละ 10 บาท เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตเป็นระบบรีเวอร์สออสโมซิส ปัจจุบันโรงงานน้ำดื่มชุมชนมีกำลังการผลิตเหลืออยู่เป็นจำนวนมาก เนื่องจากการขาดแคลนภาชนะแบบขวดและลังที่บรรจุน้ำ กลุ่มวิสาหกิจน้ำดื่มชุมชนบ้านสันดอนแก้ว มอบหมายให้รองประธาน เป็นผู้จัดทำบัญชี การบริหารจัดการด้านการเงินและการบัญชียังไม่ค่อยดีนัก เนื่องจากการลงบัญชีไม่เป็นปัจจุบัน ไม่เรียบร้อย ขาดการตรวจสอบ และควรจะมีสมุดบัญชีเพิ่มมากกว่านี้ อย่างไรก็ตามกลุ่มวิสาหกิจน้ำดื่มชุมชนบ้านสันดอนแก้ว มีความประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้ได้รับมาตรฐานอาหารและยา (อ.ย.) เพื่อการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

จากเวทีมองตนเอง ทางกลุ่มได้สรุปความต้องการขั้นต้นเพื่อที่จะพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 3 เรื่อง คือ

(1) ความต้องการที่จะทราบต้นทุนในการผลิตที่แท้จริงเพื่อประกอบการตัดสินใจในเรื่องการกำหนดราคาขาย เป็นการพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านการเงิน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดิ์ชัย พงษ์ไพบูลย์ (2546) และพีระพงษ์ เนินงาม (2546) ที่สรุปว่าการปรับปรุงและพัฒนาธุรกิจชุมชน ควรให้ความสำคัญกับกระบวนการบริหารงานด้านการเงินและการบัญชี

- (2) ความต้องการที่จะปรับปรุงระบบบัญชีและสมุดบัญชีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นการพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านการเงิน สอดคล้องกับ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (2553) ที่สรุปว่าการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ควรให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการบัญชีและการเงิน และ
- (3) ความต้องการที่จะเพิ่มล้างแบบฝาเกลียวเพื่อใช้กำลังการผลิตที่เหลืออยู่ให้มากที่สุด

ทีมวิจัยได้ทีมวิจัยได้ร่วมหารือกับทางกลุ่มแบบมีส่วนร่วม ในการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ โดยแยกเป็น 2 วิธีคือแบบต้นทุนเต็มและต้นทุนผันแปร โดยนำคิมทั้งสองประเภทเมื่อพิจารณาจากต้นทุนเต็มแล้วยังไม่คุ้มค่ากับการลงทุน แต่เมื่อพิจารณาจากต้นทุนผันแปรพบว่า แบบฝาเกลียวผลิตแล้วคุ้มค่ากับต้นทุนผันแปร และสามารถนำไปชดเชยต้นทุนคงที่ได้ 2 บาทต่อถัง ในส่วนของการวางระบบบัญชีที่ทีมวิจัยร่วมกับสมาชิกตกลงที่จะปรับปรุงสมุดบัญชีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน โดยเพิ่มกิจกรรมควบคุมที่สำคัญ 4 ประการคือ 1) มีการแบ่งแยกหน้าที่อย่างเพียงพอ 2) มีเอกสารและบันทึกทางการบัญชีอย่างถูกต้องเหมาะสม 3) มีการควบคุมสินทรัพย์และบันทึกทางการบัญชีให้ปลอดภัยจากการนำไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้อง และ 4) มีการตรวจสอบเป็นอิสระ อย่างไรก็ตามในความต้องการข้อที่ 3 ของทางกลุ่มที่จะเพิ่มปริมาณล้างแบบฝาเกลียวเพื่อใช้กำลังการผลิตที่เหลืออยู่ให้เต็มประสิทธิภาพยังอยู่ในระหว่างการหารือ ซึ่งอาจจะมีการระดมทุนจากชาวบ้าน หรือขึ้นราคาน้ำคิมทั้งนี้ต้องทำเป็นมติและเข้าที่ประชุมหมู่บ้านต่อไป

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

จากการลงพื้นที่ และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยมีความเห็นว่าทางกลุ่มมีปัญหาหลักที่การขาดล้างแบบฝาเกลียวไว้หมุนเวียน ขาดเงินทุนหมุนเวียน เนื่องจากการลงทุนในตัวเครื่องจักรที่มีราคาค่อนข้างสูง ทางกลุ่มควรจะมีการเพิ่มราคาผลิตภัณฑ์โดยเฉพาะแบบถัง 20 ลิตร เนื่องจากรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายแล้วยังไม่คุ้มกับต้นทุนผันแปรที่ทางกลุ่มต้องจ่ายเป็นเงินสดออกไป ถ้าปล่อยไว้เนิ่นนานออกไปอาจประสบกับปัญหาสภาพคล่องได้ นอกจากนั้นแล้วกลุ่มวิสาหกิจอาจทำการหาแหล่งทุนสนับสนุน เช่น เทศบาลตำบลสิริราชในการที่จะหาล้างแบบฝาเกลียวเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบของเงินยืมและสงเคราะห์เป็นรายงวด ทั้งนี้เพื่อกำลังการผลิตให้เต็มประสิทธิภาพ และให้กลุ่มวิสาหกิจสามารถดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง